Uredba HBK o crkvenim muzejima i muzejskim zbirkama

Član 1.

Spomenikom crkvene umjetnosti u širem značenju smatraju se sve crkvene građevine i svi predmeti umjetnosti i obrta, koji su služili ili još i sada služe bogoslužju – bez obzira da li od državnih organa jesu ili nisu proglašeni spomenicima kulture.

Ukoliko ti predmeti još služe svojoj svrsi, smatraju se *živim spomenicima*, a ukoliko su izvan upotrebe, smatraju se predmetima crkvenih muzeja.

Član 2.

Živi spomenici crkvene umjetnosti smatraju se aktivnim inventarom pojedinih crkvi i moraju biti uneseni u crkvene popise imovine, te se imaju čuvati na mjestima određenim za takve predmete.

Da bi se mogli čuvati i oni predmeti, koji bilo iz kojeg razloga više nisu u svojoj prvotnoj crkvenoj funkciji, osnivaju se crkveni muzeji i muzejske zbirke, u kojima će se takvi predmeti pohranjivati.

Član 3.

Crkveni muzeji jesu: dijecezanski muzej i muzej redovničkih provincija. Muzejske zbirke jesu zbirke pojedinih župa i samostana. U većim centrima mogu se osnivati tzv. regionalne muzejske zbirke, koje su depandanse središnjeg dijecezanskog ili provincijalnog muzeja, a svrha im je da prikupljaju crkvene muzejske predmete s područja svoje regije.

Član 4.

Crkvene muzeje i muzejske zbirke može osnivati biskup – ordinarij ili redovnički provincijal na području svoje biskupije, odnosne redovničke provincije. On ujedno imenuje i razrješuje muzejsko osoblje, koje je prema crkvenim propisima o njemu ovisno.

Član 5.

Crkveni muzeji i zbirke nisu samostalne crkvene ustanove, nego se smatraju organima Biskupskih ordinarijata, odnosno uprave redovničke provincije te se upravljaju po crkvenim propisima.

Član 6.

Svrha crkvenih muzeja i muzejskih zbirki jest popisivanje (registriranje), prikupljanje, čuvanje, znanstveno obrađivanje i prezentiranje javnosti crkvenih spomenika umjetnosti.

Član 7.

Da bi crkveni muzeji i muzejske zbirke što bolje postigli postavljenu svrhu, oni će surađivati u okviru crkvenih propisa međusobno, a prema potrebi i sa istorodnim svjetovnim ustanovama te zavodima za zaštitu spomenika kulture.

Član 8.

Crkvenim spomenikom kao građom crkvenih muzeja smatra se sve ono, što je u bilo kakvoj vezi s djelovanjem Crkve i crkvenih pravnih i fizičkih osoba, a ne smatra se građom crkvenih arhiva i knjižnica.

Član 9.

Prikupljanje muzejske građe vrši se redovito na onom području, za koje su muzej, odnosno muzejska zbirka, osnivani. Muzejska građa može se stjecati i darovima. Uvjeti darivatelja moraju biti u skladu s crkvenim propisima i s Pravilnikom muzeja, odnosno muzejske zbirke.

Kada župnici ili druge crkvene osobe skupljaju muzejsku građu za crkveni muzej ili za muzejsku zbirku, ne mogu zbirku prijavljivati na svoje ime, niti je smiju smatrati svojom privatnom zbirkom. Takve zbirke imaju se prijaviti na ime župe, odnosno one crkvene ustanove, koja organizira zbirku. Župnici kao i ostale crkvene osobe mogu na svoje ime prijavljivati samo one muzejske predmete, koje su svojim vlastitim sredstvima nabavili za sebe, ili su predmeti darovani njima osobno – što se sve mora dokazati odgovarajućim pismenim dokazima (nasljedstvo, darovnice, kupoprodajna isprava itd).

Član 10.

Otuđivanje muzejske građe nije dopušteno.

Crkveni muzeji i muzejske zbirke mogu između sebe vršiti zamjenu muzejske građe s dopuštenjem Ordinarija, u okviru crkvenih propisa.

Član 11.

Crkveni muzeji i muzejske zbirke mogu s dopuštenjem Ordinarija primati muzejsku građu od drugih fizičkih i pravnih osoba i ustanova na trajno ili privremeno čuvanje i izlaganje, ukoliko je to u skladu sa svrhom crkvenih muzeja i muzejskih zbirki.

Član 12.

Crkveni muzeji i muzejske zbirke dužni su voditi inventar i kartoteku muzejske građe, te po jedan prijepis inventara i kartoteke dostaviti ordinariju, a drugi Hrvatskoj biskupskoj konferenciji u svrhu formiranja središnjeg inventara i kartoteke za čitavo područje HBK. Ujedno, početkom svake godine treba za prošlu godinu dostaviti nadopune i promjene nastale kroz prošlu godinu u inventaru i kartoteci.

Član 13.

Muzejski predmeti mogu se privolom vlasnika predmeta i Ordinarijata posuđivati u svrhu organiziranja povremenih i prigodnih izložbi. Za takve posudbe vrijede jednaka pravila i osiguranje kao za svjetovne javne muzeje i

muzejske zbirke.

Predmeti crkvenih muzeja mogu se – uz pismenu dozvolu Ordinarija i uz revers – posuđivati crkvama i crkvenim ustanovama u svrhu bogoslužja. Kod toga treba biti osigurano čuvanje i prikladno rukovanje s dotičnim predmetom.

Član 14.

Snimanje i publiciranje muzejske građe crkvenih muzeja i muzejskih zbirki u načelu je dopušteno. Kod toga se treba točno pridržavati posebnog za to propisanog Pravilnika.

Član 15.

Svaki crkveni muzej, odnosno muzejska zbirka, rukovodi se posebnim pravilnikom, koji mora biti u skladu s ovom Uredbom, a propisuje ga Ordinarij.

Član 16.

Ordinarij vrši sam ili po svom delegatu vrhovni nadzor nad radom crkvenih muzeja i muzejskih zbirki, kao i nad svim muzejskim osobljem.

Član 17.

Rad crkvenog muzeja, odnosno muzejske zbirke može prestati odlukom Ordinarija. Muzejska građa je vlasništvo Crkve, te o njenoj daljnjoj sudbini odluku donosi Ordinarij.

Član 18.

Prihodi muzeja i muzejskih zbirki raspoređuju se prema odluci Ordinarija.

Član 19.

Za pravilno tumačenje ove uredbe nadležno je Vijeće HBK za kulturu i crkvena kulturna dobra.

Član 20.

Ovu uredbu odobrila je Hrvatska biskupska konferencije na svom XIX. redovitom zasjedanju u Zagrebu, 4. – 6. travnja 2000. godine.

Zagreb, 6. travnja 2000.

† Josip Bozanić, v.r.

nadbiskup zagrebački, predsjednik HBK